

LES ESTACIONS AL MEV ***A l'hivern descobrim els oficis artesans***

Suggeriments per després de la visita al MEV

Realització: Museu Episcopal Vic

Assessorament: Escola de Música de Vic. Sebastià Bardolet, Miquel Casals, Montse Catlla i Isabel Masó.

Projecte i coordinació: Assumpta Cirera i Carme Comas

Índex

Presentació	2
Objectius	3
Suggeriments	4
Documentació	
Vidre.....	5-6
Forja.....	6-7
Ceràmica.....	7-8
Les cançons d'ofici.....	9
Bibliografia.....	16
Cançons d'ofici	17

PRESENTACIÓ

Aquest dossier forma part de l'activitat educativa que es realitza al Museu Episcopal de Vic "**L'hivern. Les arts decoratives a través dels sons**". Aquesta idea ha nascut fruit de la col·laboració entre l'Escola de Música de Vic i el Museu Episcopal i hem comptat amb la participació dels músics: Sebastià Barolet, Miquel Casals, Montse Catlla i Isabel Masó.

Les nostres activitats educatives adreçades a grups escolars d' Educació Primària, canvien en funció de cada estació de l'any. Diferents disciplines i diversos recursos ens acompanyen en la descoberta dels objectes del Museu. Durant l'hivern hem volgut donar a conèixer *les col·leccions d'arts decoratives*, amb la música com a element vertebrador de la proposta.

Volem que els diferents grups participants puguin fer una immersió en el passat, a través del descobriment d'alguns oficis artesans. Conèixer la vida quotidiana dels nostres avantpassats, amb la presència d'uns objectes creats amb les mans.

L'activitat al Museu comença amb una història narrada que es projecta amb imatges, músiques i sons. A continuació l'educador del Museu articula un diàleg entre els objectes i els nens/es, utilitzant diferents recursos i elements. Seguidament s'experimenta amb una experiència pràctica, que vincula els oficis amb diferents sons. En finalitzar l'activitat al Museu, considerem interessant recuperar els aspectes desenvolupats, mitjançant la introducció d'un recull de cançons d'oficis.

Hem volgut recopilar aquest material amb la intenció d'oferir la possibilitat de continuar treballant a les aules unes propostes musicals vinculades a diferents oficis artesans. Esperem que la nostra selecció us sigui útil per donar una continuïtat a l'activitat que heu realitzat al Museu i complementar la vostra tasca educadora.

En aquest dossier hi trobareu un apartat amb suggeriments i un altre amb documentació. Per portar a bon terme les propostes és important que feu les adaptacions que cregueu necessàries per a cada nivell educatiu.

OBJECTIUS

- ✓ Utilitzar el Museu com un espai d'aprenentatge i d'experimentació complementari a l'àmbit educatiu.
- ✓ Respectar i aprendre a valorar el patrimoni cultural i historicoartístic.
- ✓ Potenciar la imaginació, la creativitat i la participació.
- ✓ Introduir coneixements específics dels oficis artesans.
- ✓ Identificar fets del passat, introduint el concepte d'història.
- ✓ Relacionar i interrelacionar diferents coneixements adquirits.
- ✓ Educar la sensibilitat mitjançant diferents recursos.
- ✓ Conèixer les cançons populars lligades als oficis.
- ✓ Fomentar la interdisciplinarietat amb propostes vinculades a les àrees de Ciències Socials, Música, Plàstica i Llengua.
- ✓ Experimentar amb la sonoritat de materials diversos.
- ✓ Familiaritzar els participants amb el llenguatge historicoartístic.
- ✓ Manipular materials diferents.
- ✓ Aproximar al coneixement de diferents tècniques.
- ✓ Introduir el concepte de la funcionalitat d'algunes obres d'art.
- ✓ Ajudar a entendre que la realitat és canviant i que el pas del temps ho modifica tot.

SUGGERIMENTS

Exposició, ús i realització de sons amb objectes sonors

Per portar a bon terme la proposta seguirem els passos següents:

1. Proposarem al grup realitzar una exposició a la classe amb l'aportació d'un objecte artesà per alumne/a (el poden portar de casa). Cada alumne/a realitzarà una fitxa del seu objecte amb els apartats següents:
  - Nom de l'objecte:
  - Procedència: (Si la sabem).
  - Època: (Més o menys aproximada).
  - Mides:
  - Materials:
  - Utilitat:
  - Descripció: (forma, color, etc.)
2. Agruparem els objectes en funció dels materials i parlarem del seu ús, ofici, observarem les decoracions i escoltarem la seva sonoritat.
3. Des de l'assignatura de música podem realitzar múltiples propostes didàctiques vinculades a les cançons d'ofici que trobarem a la documentació adjunta.
4. Organitzarem un concert d'objectes sonors a partir d'objectes que els alumnes portaran de casa seva per aquesta finalitat.

DOCUMENTACIÓ

VIDRE

El vidre és un material que, des de la seva invenció en l'antiguitat, ha servit per crear objectes d'ús i de representació, i ha aportat efectes com la transparència (una qualitat única que no comparteix amb cap altre material creat per l'home de forma artesana), la lluïssor o els efectes de refracció de la llum en la seva superfície.

Catalunya ha estat en diferents períodes un important centre vidrier, i s'ha convertit durant llargs períodes de temps en exportadora de matèries primeres per a la seva elaboració, així com d'objectes que competiren amb els més destacats centres de producció europeus durant el Renaixement i el barroc.

El Museu Episcopal de Vic acull una col·lecció representativa de vidre, el gruix més destacat de la qual correspon als vidres catalans del segle XVIII, encara que també hi són presents exemples de les manufactures hispanes i europees, majoritàriament d'aquest període.

Almorratxa

Catalunya, s. XVIII

Vidre bufat amb aplicació de fils de lacticini i pinçat. 20,8 x 13,2 x Ø 10,6 cm

Provinent de Viladecavalls (Bages)

MEV 4344

Almorratxa de contenidor esfèric aplanat decorat amb fils de lacticini en espiral, quatre brocs i un tòt, crestes i cordons de fils aplicats i acabament inferior amb faldó arrissat. Descansa sobre un peu expansionat vers la base reforçada. La utilització de fils de lacticini i les decoracions en vidre blau sobre un vidre incolor, eren elements típics de les manufactures

venecianes i de la *Façon de Venise* dels segles XVI al XVII, que en exemplars del segle XVIII com aquest ens demostren com els vidres catalans d'aquest darrer segle mantingueren activa aquesta influència, malgrat la creació de tipologies exclusivament autòctones com l'almorratxa. Com a contenidor i aspensor de líquids aromàtics, l'almorratxa pren el seu nom d'un mot molt similar que en àrab significa perfumador o pròpiament contenidor d'aigua de roses. Era un element comú en les cases catalanes des del segle XIV, com demostren els inventaris, i l'exemplar més antic conservat és del segle XVI. Al llarg del segle XVIII es consolidà com un element d'ús folklòric, i s'emprà en diverses festes i balls en diferents poblacions catalanes, un costum que encara es manté avui dia en els anomenats «balls de l'almorratxa».

FORJA

El Museu Episcopal de Vic conserva una de les col·leccions més importants d'objectes de ferro forjat de Catalunya. Està constituïda per exemplars de variades tipologies des del segle XII fins al XIX que evidencien la importància de la utilització del ferro en segles anteriors i la de l'anomenada farga catalana, un peculiar sistema de producció de ferro –utilitzat des del segle XVI fins al XIX– mitjançant el qual s'aconsegueix un producte mal·leable, fàcil de treballar i amb una gran resistència a la corrosió.

Quan es formà la col·lecció, a finals del segle XIX, els objectes i elements realitzats amb ferro forjat (reixes, creus, candelers, hostiers i neulers, corones de llum...) només eren vistos per poques persones en la seva veritable dimensió artística. En aquest sentit cal destacar la tasca de mossèn Josep Gudiol i Cunill, conservador del Museu, que recollí la major part dels objectes exposats en aquesta sala.

Neuler

Catalunya, s. XIV

Ferro cisellat i estampat amb motlle. 84 cm (dimensions plaques: Ø 22,5 cm)

Provinent de Gavàs (Alta Ribagorça)

MEV 4342

Neuler que segueix els esquemes compositius habituals en les peces d'època medieval: una de les cares és centrada per una escena circular, constituïda per un gran floró flanquejat per una parella de galls, i envoltada per una orla decorativa de flors de lis o palmetes radials. L'altra cara conté, a l'espai central, un castell de tres torres encerclat per una orla intermitja de *losanges* i una orla externa epigràfica, que conté el nom del propietari de la peça: «IO SON DEN RAMON GAVELA ESPECIAIRE DE PERPENIA».

Habitualment, les orles epigràfiques contenen benediccions destinades a aquells que consumiran les neules, com podem llegir en el neuler de Pere de Besaucela, procedent de la Cerdanya (MEV 7973): «QUI MANGA LA BENEDICCIÓ DE DEU AURA».

Les neules –o hòsties de colors de mida gran– es penjaven dels aparells que il·luminaven l'altar i el cor de les esglésies durant les festes de Nadal i Pasqua.

CERÀMICA

A Catalunya abunden les terres aptes per fer ceràmica i hi ha hagut sempre molts tallers, obradors i fàbriques. També el fet d'haver estat cruïlla de cultures, amb relacions intenses amb altres contrades en el decurs de la història, n'ha facilitat l'intercanvi i el comerç i que es constituís en un centre que reflectia les modes i els estils artístics de cada moment històric.

La col·lecció del Museu Episcopal de Vic està constituïda per una gran quantitat d'exemplars de diferents estils, provinents majoritàriament de la corona catalanoaragonesa, des dels segles XIII i XIV fins al XIX, alguns d'ells realment excepcionals. El moment en què es va formar la col·lecció, quan la ceràmica només era vista en la seva veritable dimensió artística per alguns, pocs, col·leccionistes, va possibilitar l'adquisició d'obres de gran vàlua. Però les qualitats més remarcables de la col·lecció són, d'una banda, l'homogeneïtat de l'interès de les peces i, de l'altra, un sentit autèntic de col·lecció: no hi manca res de significatiu.

Dins del panorama general de l'art, i particularment a Catalunya, les rajoles tenen un lloc destacat i merescut. Se n'han fet arrambadors, sanefes, recobriments de terres, frontals d'altar, plafonets de temes diversos, etc. La resistència del material i el fet que molts conjunts estiguessin muntats a les parets, han permès que molts d'ells es conservessin en bon estat. Els revestiments ceràmics han estat sempre, primordialment, utilitaris: per la seva resistència, perquè són aïllants, fàcils de netejar..., però sobretot s'han valorat per la seva bellesa. Partint d'unes peces de reduïdes dimensions –generalment 13 x 13 cm– s'ha aconseguit formar uns conjunts que han reflectit perfectament les modes decoratives de cada moment transcendent la petita decoració unitària. Podrien classificar-se en quatre grans blocs: d'època gòtica, barroques, d'oficis i seriadades d'època moderna.

Rajoles d'oficis de la sèrie de la palmeta amb músics

Catalunya, s. XVIII

Pisa. 53,5 x 40,5 cm

MEV 23914, 23916, 23918, 2643, 2641, 23913, 23917, 23912, 3174, 23919, 23920, 23915

A partir del segle XVI la rajoleria catalana entra en una fase creativa molt rica i important, la policromia, de la qual en són exemples paradigmàtics les anomenades *rajoles d'oficis*. Les diferents sèries es van succeint des de les primeres de la margarida o florejats del segle XVI, i el seu èxit és tan gran que perviuen en una seqüència declinant fins a mitjans del segle XIX. Totes presenten un tema central únic, acompanyat amb plantes més o menys exuberants que són les que donen nom a les sèries. En aquest cas es tracta de la de *la palmeta*.

Molts dels temes estan trets de les auques impreses que corrien de mà en mà il·lustrant jocs, esdeveniments diversos, fets rellevants de la vida real, etc. No és doncs d'estranyar que els músics, tan presents en la vida dels pobles, fossin també motiu d'inspiració. Els que toquen l'arpa, la flauta, la trompeta, la viola o la gralla, i altres personatges complementaris com ara una dona amb una flor i un comediant, es converteixen en personatges rellevants que alegren la vida i donen color a carrers i places.

Les cançons d'ofici

Origen i funcionalitat

En el cançoner tradicional hi ha un bon grapat de cançons d'ofici que es vinculen directe o indirectament a algun ofici de caràcter artesanal. També hi ha cançons de tasca que es relacionen amb ocupacions casolanes i quotidianes dels nostres avantpassats.

Aquestes cançons van néixer en el si d'una societat rural i pre-industrial. En aquell context les cançons apareixen com a acompanyament de les activitats agrícoles i artesanals. Les cantaven pagesos i pageses, menestrels, aprenents d'ofici, mestresses de casa, artesans...

La majoria de tasques eren monòtones i repetitives; les cançons podien servir per a mantenir un bon ritme de treball, per a enfortir l'ànim dels treballadors, per a fer menys carregosa la feina i en definitiva per a distreure l'esperit i evitar el cansament.

“Les cançons de tasca tendeixen a regular el moviment del cos d'acord amb el ritme de la feina que hom fa. La cançó mesura el temps, ajuda notablement l'acció del cos i contribueix a la perfecció de la feina.”

(Amades, J. *Folklore de Catalunya* ed. Selecta / p.42)

Aquest repertori tradicional s'ha anat transmetent oralment de pares a fills i ha arribat als nostres dies gràcies al treball de músics i altres especialistes que s'han preocupat de recopilar i transcriure moltes manifestacions de la saviesa popular: rondalles, dites, refranys, remeis, costums, mites...

Tipologia de les cançons d'ofici

Les cançons d'ofici pròpiament dites són aquelles que van lligades per text, rítmica i funcionalitat a un ofici concret. Aquest tipus de cançons responen a un determinat perfil:

- **Text:** lletres de regust arcaic, lèxic específic de cada ofici, vocables enigmàtics, expressions inventades, elements onomatopeics.
- **Forma i estructura:** la majoria són cançons curtes, sense estrofes ni tornada. Abunden les cançons amb frases de vuit pulsacions i semifrases de quatre. Predominen els esquemes binaris amb jocs de pregunta i resposta.
- **Melodia:** molt pròximes a les cantarelles, d'àmbit melòdic restringit, basades en el sistema pentatònic (cinc sons) i pre-pentatònic (dos o tres sons). Línies melòdiques de graus conjunts, intervals de tercera menor i de quarta justa.

- **Ritme:** predominen les combinacions amb els valors rítmics bàsics (negra i corxera); fórmules rítmiques repetitives (obstinats) que s'avenen amb el ritme del treball. Altres figures rítmiques: semicorxeres, corxera amb punt i semicorxera... Major presència dels compassos binaris tot i que també hi ha compassos ternaris, sobretot en les cançons de marxants i de venedors ambulants.

Hi ha cançons d'ofici que responen a una tipologia diferent:

- **Text:** en alguns casos el text no tenia res a veure amb l'ofici dels que cantaven la cançó; així per exemple, els ferrers acostumaven a cantar cançons de bandolers; en feines monòtones com espellofar espigues de blat el grup de treballadors cantava cançons que no estaven temàticament relacionades amb aquella tasca. A vegades el text respon a les exigències d'una dansa i descriu algun tipus de representació o de gest relacionat amb l'ofici corresponent.
- **Forma i estructura:** normalment són estròfiques i a vegades tenen tornada.
- **Melodia:** basades en el sistema tonal; àmbit melòdic més ample; melodia més rica i expressiva.
- **Ritme:** combinació més rica d'elements.

Valor cultural

Aquestes cançons són una font molt rica per al coneixement de la cultura i de la societat dels nostres avantpassats. La major part de cançons fan referència a oficis desapareguts o a treballs que s'han anat mecanitzant fins a convertir-se en activitats seriades.

Les cançons formen part de la nostra herència cultural i de la nostra identitat com a poble. Actualment han perdut el valor funcional que tenien en el context agrícola i artesanal però mantenen el valor artístic i cultural.

"(...) hi ha quelcom, en la Cançó Popular, que és perfectament vigent, que continua viu als nostres dies. Efectivament, la Cançó Tradicional, ultra ser una part integrant de l'idioma català en el sentit que més amunt hem apuntat, i específicament l'idioma musical matern, pot ser considerada com el filtre o el gresol on el poble ha anat dipositant, depurada i a punt de ser reutilitzada oportunament i adequada, bona part del contingut tant conceptual com vivencial de la seva experiència individual i col·lectiva."

(Maideu, J. Llibre de cançons – Crestomatia de cançons tradicionals catalanes- Eumo editorial, p.11).

Algunes cançons d'ofici:

El picapedrer “Cançó de picapedrer”

La cantaven picapedrers, marbristes i molers. Ajudava a regularitzar els cops de martell, mall o pic.

➤ Propostes didàctiques:

1. El text descriu el caràcter repetitiu de la feina de picar pedra (“pica pedra, pica pedra”) i acaba amb un toc irònic que podria fer referència a la llarga jornada laboral i a la precarietat econòmica del picapedrer (“pica pedra i no menjam”). A partir d'aquest “plany” es pot introduir el tema de l'evolució dels oficis, l'organització del treball, les condicions laborals... El text fa una descripció sonora de la tasca mitjançant la insistència en el fonema /p/ i les onomatopeies “pim, pam”.
2. Estructura: dues frases de vuit temps A-A' subdividides en petites frases de quatre pulsacions A-B-A-B' Es poden distribuir els alumnes en dos grups i fer que cada un canti una semifrase.
3. Marcar la pulsació de negra picant i buscant diferents maneres de produir so. Un altre grup pot percutir el ritme amb una altra sonoritat.
4. Portar el compàs binari simple (2/4) tot gesticulant la tasca del picapedrer: temps dèbil a l'aire (sense so) i temps fort a terra (amb so). Fer notar el començament anacrúsic en temps dèbil. Comprovar que coincideixen les síl·labes fortes amb els temps forts.
5. Jocs rítmics amb les fórmules de quatre pulsacions: cadenes amb una fórmula estreta de la cançó; cantar la cançó acompanyant-la amb un obstinat rítmic; fer una cadena rítmica encadenant les frases de la cançó; improvisar fórmules amb negres i corxeres; practicar l'audició interior tot alternant frases cantades i frases interioritzades...
6. Melodia amb dues notes, interval de segona major. Jocs de reconeixement agut-greu: cantar i fer gest per indicar el so agut i el so greu. Sentir com la nota aguda cau en els temps dèbils i la nota greu en els temps forts; per visualitzar-ho es pica el ritme dels sons aguts amb les mans i el ritme dels sons greus sobre la taula.
7. Llegir la cançó amb notes i transportar-la: re'-do', la-sol, sol-fa, mi-re, re-do...
8. Reproduir la cançó amb la flauta o amb instruments de placa. També es pot experimentar amb objectes quotidians: percutint vasos que “afinarem” omplint-los d'aigua; percutint o bufant ampolles...

El ferrer “Cançó de picar l’enclusa”

Els ferrers cantaven a l’hora de mallar i martellejar el ferro damunt l’enclusa. Segons la tradició popular els ferrers eren homes de coratge i fortalesa.

➤ Propostes didàctiques:

1. Lèxic: vailet (figura de l’aprenent; a vegades era el mateix fill que continuava el negoci familiar), enclusa, martellet. El text fa referència al repic insistent del ferrer (“pica, pica, pica...”).
2. Estructura: dues frases de quatre temps A-A’.
3. Marcar el compàs binari (6/8) tot imitant el gest del ferrer.
4. Dibuixar la direccionalitat melòdica. Inventar-se un gràfic on es visualitzin els intervals de tercera menor i la sèrie ascendent de quatre notes. Es pot integrar a un dibuix del ferrer picant l’enclusa.
5. Picar el ritme amb el dit o amb el llapis sobre la taula i “dibuixar” la direcció del so a esquerra (greu) i dreta (agut) com si tinguéssim un teclat al davant. Després traslladar-ho a un carilló o instrument de placa.

“Cançó de daguer”

La cantaven els ferrers tot lamentant-se de la competència dels esmolets; aquests eren francesos i gallecs que anaven pels carrers oferint els serveis d’esmolat eines de tall i de fulla. Els ferrers feien aquest tipus d’objectes i també els esmolaven però a la gent els resultava més pràctic fer esmolat les eines a peu de carrer.

➤ Propostes didàctiques:

1. Lèxic: esmolet, mola, daguer.
2. Estructura: quatre frases de vuit pulsacions A-B-A-B’.
3. Picar la pulsació i prestar atenció als valors llargs de blanca.
4. Melodia que es basa en les cinc primeres notes de l’escala major i el salt cap a la dominant inferior. Fer notar la presència de notes repetides i la forma de pregunta (primera part) i resposta (segona part conclusiva).

L'espardenyer “Cançó de l'espardenyer”

La tasca d'encloure espardenyes consistia en fermar la sola de les espardenyes i envetar-les per deixar-les acabades.

➤ Propostes didàctiques:

1. Lèxic: espardenya, “enclouar”, vetes... El text descriu els moviments de l'espardenyer (“passa per aquí, passa per allà”) i ens dona peu a explicar la tècnica d'envetar espardenyes.
2. Estructura: quatre semifrases de quatre pulsacions A-B-A-B'.
3. Rítmicament pot servir per presentar i treballar les quatre semicorxeres. Fer cadena de nens que piquin la fórmula rítmica de la primera semifrase, també en poden recitar el text. Proposar cànon “mixt”: un grup comença cantant i l'altre fa cànon rítmic després de la primera semifrase.
4. Melòdicament es pot aprofitar la progressió d'interval de tercera per jugar a entonar o recitar l'escala de terceres i altres sèries.

L'esmolet “Crit d'esmolet”

A mig camí entre el recitat exclamatiu i l'entonació, el crit de l'esmolet és un exemple dels crits de marxants i venedors ambulants.

➤ Propostes didàctiques:

1. Lèxic: esmolet, venda ambulant, marxant...
2. Altres cançons de marxant: paraigüer, drapaire, barber, venedor de tapadores, aiguader, venedor de tallarines, escombriaire, castanyera, esquilador d'animals, cacauer, rifaire, mantegaire, peixeter, melonaire, cargolaire, safraner, terraire, venedor d'estampes, venedor de tinta, venedor de pegats...
3. Buscar referents actuals relacionats amb aquest tipus de serveis i de comerç.
4. Sentir la direccionalitat melòdica d'aquesta única frase.

El teixidor “Cançó de teixidor”

La feina de teixidor estava molt lligada a les cançons; a aquestes se'ls atribuïa virtuts màgiques ja que contribuïen a la qualitat i bellesa dels teixits. Mantenir un bon ritme i una bona coordinació de mans i peus era essencial per aconseguir un teixit de qualitat. Els moviments del teixidor havien de ser precisos i compassats.

➤ Propostes didàctiques:

1. Lèxic: teixidor, teler.
2. Fer referència a la llarga tradició de la indústria tèxtil en el nostre país. L'evolució d'aquest sector exemplifica el procés evolutiu des de la manufactura artesanal a la producció industrial.
3. Estructura: dues frases de sis temps A-A.
4. Ritme obstinat en cadena. Picar el ritme alternant les dues mans i portar la pulsació alternant els dos peus servirà per valorar la complexitat de moviments que comportava fer anar el teler.
5. Fer el dibuix de la direccionalitat descendent de la melodia.

La filadora “La filadora”

Fa referència a una tasca casolana molt estesa entre les dones de pagès. Les dones filaven el cànem o el lli collit en els propis camps i un cop aconseguien el fil el portaven a cal teixidor perquè teixís la peça que els convenia. Aquest teixit domèstic s'anomenava “drap de casa” i era considerat de més qualitat que el industrial.

➤ Propostes didàctiques:

1. Vocabulari especialitzat: filar, filosa, fus, teixidor, canes, peça ordida... Aprofitant l'argument de la cançó es pot dibuixar una auca; cada casella il·lustrarà una estrofa de la cançó; s'haurà de buscar una representació o un símbol per a indicar la tornada.
2. Estructura formal: es tracta d'una cançó estròfica amb tornada. Té quatre frases de dotze pulsacions A-B-C-C' Cada frase es pot dividir en dues parts de sis temps cadascuna.

3. Sentir el compàs ternari; marcar el compàs dibuixant cercles en l'aire i donar cop sobre taula en el temps fort.
4. Apreciar l'obertura melòdica i l'expressivitat del fraseig. Dibuixar un musicograma amb colors tenint en compte l'estructura formal, la direccionalitat de la melodia i el ritme.
5. Un petit grup canta l'estrofa i tots plegats canten la tornada on també s'hi pot afegir algun acompanyament rítmic. Quan apareix el diàleg poden cantar solistes.

Altres oficis i altres cançons

Cançó del sabater; Cançó de pescador; Cançó de serrar bigues; Cançó de l'esclopaire; Cançó del sastre; Cançó del cisteller; El bon caçador; El ball de la civada; El petit vailet; Cançó dels manobres; Cançó de moliner; Cançó de pintor; Cançó de forner, Cançó de mariner; Cançó de matalasser; Cançó de blanquer; Cançó de cadiraire; Cançó de corder; Cançó de xocolater; Cançó de barretaire; Cançó de fideuer; Cançó d'escorçaire; Cançó de paperaire; etc.

BIBLIOGRAFIA

- Amades, J. *Folklore de Catalunya. Cançoner*. Ed. Selecta. Barcelona, 1979.
- Bolòs, Jordi. *La vida quotidiana a Catalunya en l'època medieval*. Edicions 62. Barcelona, 2000.
- Busqué, M. *Violet Sant Pere*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 1977 i 1981.
- Crivillé, J. *Música Tradicional Catalana (I) Infants Clivis*. Barcelona, 1981.
- Maideu, J. *Llibre de Cançons. Crestomatia de cançons tradicionals catalanes*. Eumo Editorial. Vic, 1992.
- Maideu, J. *Música-societat i educació- Recull d'escrits i al·locucions sobre educació musical i música tradicional*. Amalgama edicions. Berga, 1997.
- Pendás, Maribel. *La vida quotidiana a l'Edat Mitjana a través de l'Art Gòtic*. Ed. Vicens Vives. Barcelona, 2000.
- Pendás, Maribel. *La vida quotidiana en un castell medieval. El castell de Montsonís*. Ed. Vicens Vives. Barcelona, 2002.
- Pla Cargol, J. *Art popular i de la llar a Catalunya*. Parsifal Edicions, Barcelona 1927. Facsímil 1995.
- Langley, Andrew. *La vida medieval*. Ed. Santillana. Madrid, 1996.
- Santacana, B. *Quan el piano canta...* Boileau. Barcelona, 1998.
- Telese Compte, A. Niedermaier, E. *Les rajoles catalanes d'arts i oficis* Edicions Scriba.
- Tintó Sala, M. *Els gremis a la Barcelona medieval*. Ajuntament de Barcelona, delegació de cultura, 1978.
- V.V.A.A. *Guia de les col·leccions*. Edició Museu Episcopal de Vic, 2003.

Cançó de picapedrer

Musical notation for 'Cançó de picapedrer' in 2/4 time. The melody consists of two staves. The first staff has lyrics: Pim, pam, re - pi - cam, pi - ca pe - dra, pi - ca pe - dra; The second staff has lyrics: pim, pam, re - pi - cam, pi - ca pe - dra. i no men - jam.

Cançó de picar l'enclusa

Musical notation for 'Cançó de picar l'enclusa' in 6/8 time. The melody consists of one staff with lyrics: Pi - ca, pi - ca, pi - ca vai - let; pi - ca l'en - clu - sa. amb el mar - te - llet.

Cançó de l'espardenyer

Musical notation for 'Cançó de l'espardenyer' in 2/4 time. The melody consists of two staves. The first staff has lyrics: Pas - sa per a - qui, pa - ssa per a - llà! Qui. en vol veu - re, qui. en vol veu - re? The second staff has lyrics: Pa - ssa per a - qui, pas - sa per a - llà! Qui. en vol veu - re d'en - clou - ar?

Crit d'esmolet

Es - mo - let, es - ti - so - ra.i ga - ni - vet.

The musical notation for 'Crit d'esmolet' is written on a single staff in 3/4 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes, with some notes marked with an 'x' below them. The lyrics are: 'Es - mo - let, es - ti - so - ra.i ga - ni - vet.'

Cançó de daguer

Un es - mo - let vell fa ca - ra de noi,
tot el di - a vol - ta amb la mo - la.al coll,
jo le'n pri - va - ri - a, d'a - nar pels car - rers,
que qui - ta la fei - na dels po - bres da - guers.

The musical notation for 'Cançó de daguer' is written on four staves in 2/4 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are: 'Un es - mo - let vell fa ca - ra de noi, tot el di - a vol - ta amb la mo - la.al coll, jo le'n pri - va - ri - a, d'a - nar pels car - rers, que qui - ta la fei - na dels po - bres da - guers.'

Cançó de teixidor

Musical notation for the song 'Cançó de teixidor'. It consists of two staves of music in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a treble clef. The lyrics are written below the notes.

Sóc va - lent tei - xi - dor; que te'n do - no, de fil!
Tu t'es - tàs al te - ler; jo m'es - tic di - ver - tint.

La filadora

Musical notation for the song 'La filadora'. It consists of four staves of music in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a treble clef. The lyrics are written below the notes.

Un po - bre pa - gès te - ni - a u - na fi - lla;
te - ni - a quin - ze anys i en - ca - ra no fi - la.
Tra - la - rà la, la, la, prim fi - la, prim fi - la.
Tra - la - rà la, la, la, prim fi - la i se'n va.